

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 10C/721/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8415208312
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2019:8415208312.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu : X. U., A.. XX.X.XXXX, W. H.X. X, XXX XX P., právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan, s.r.o., so sídlom Školská 257, 059 91 Veľký Slavkov proti žalovaným 1./ Y. O., A..XX.X.XXXX, W. S. XX, XXX XX O. Y. X./ P. M., A..X.X.XXXX, W. L. XX, XXX XX O., právne zastúpený Podtatranská advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Štôla 44, 059 37 Štôla za účasti intervenienta Slovenská kancelária poisťovateľov, Trnavská cesta 82, 826 58 Bratislava, zastúpeného Allianz-Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO:00 151 700, o zvýšenie pozostalostnej úrazovej renty, takto

rozhodol:

- I. M e n í rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 7.4.2014, č.k.2C/167/2011-45 v časti, v ktorej boli žalovaní v 1. a 2.rade zaviazaní spoločne a nerozdielne platiť pozostalostnú úrazovú rentu žalobcovi vo výške 207,-eur mesačne tak, že z a v ä z u j e žalovaných v 1. a 2. rade platiť spoločne a nerozdielne žalobcovi pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 260,-eur mesačne počnúc od 1.12.2015 do 30.6.2016.
- II. Dlh na pozostalostnej úrazovej rente za dobu od 1.12.2015 do 30.6.2016 vo výške 371,-eur sú žalovaní v 1. a 2. rade p o v i n n í žalobcovi spoločne a nerozdielne zaplatiť do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
- III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
- IV. Náhradu trov konania stranám sporu ani intervenientovi n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 30.11.2015 domáhal zmeny rozhodnutia, ktorým bolo naposledy rozhodované o peňažnom dôchodku pre žalobcu v zmysle § 448 Občianskeho zákonníka. Pre úplnosť súd hneď úvodom uvádza, že nakoľko počnúc dňom 1.8.2004, teda nadobudnutím účinnosti zákona č.404/2004 Z.z. ustanovenie § 448 Občianskeho zákonníka prestalo používať zákonný termín peňažný dôchodok a nárok v zmysle predmetného ustanovenia odvtedy nazýva pozostalostnou úrazovou rentou, bude aj súd v tomto rozsudku nárok žalobcu, ktorý žalobca v celom spore označoval ako peňažný dôchodok v súlade s aktuálnou právnou úpravou označovať ako pozostalostná úrazová renta, prípadne skrátené renta. Žalobca žalobou žiadal zvýšenie pozostalostnej úrazovej renty pre žalobcu z jej súčasnej výšky 207,-eur mesačne tak, že žiadal aby žalovaní v 1. a 2. rade boli zaviazaní platiť spoločne a nerozdielne žalobcovi pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 350,-eur mesačne od 1.12.2015 vždy k 15.dňu v mesiaci až do zmeny pomerov.

2. V priebehu sporu, písomným podaním zo dňa 16.1.2017 žalobca súdu oznámil, že z dôvodu ukončenia povinnej školskej dochádzky žalobcu ku dňu 30.6.2016 vykonaním maturitnej skúšky upresňuje petit žaloby tak, že uplatňuje si zvýšenie pozostalostnej úrazovej renty zo sumy 207,-eur na sumu 350,-eur mesačne od 1.12.2015 do 30.6.2016, t.j. za obdobie 7 mesiacov, teda žiada celkovo doplatiť sumu 1.001,-eur (7 mesiacov x 143,-eur ako rozdiel súm 350,-eur a 207,-eur).

3. Svoju žalobu žalobca odôvodňoval tým, že žalobou podanou súdu dňa 29.5.2001, po jej konečnej úprave domáhal sa v súvislosti so škodou na zdraví, ktorú utrpel otec žalobcu- nebohý P. U., ktorý bol dňa X.X.XXXX usmrtený pri dopravnej nehode náhrady nákladov na výživu v zmysle § 448 Občianskeho zákonníka. Tvrdil, že rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 17.4.2007, sp.zn.XC XXX/XXXX boli žalovaní v 1. a 2.rade zaviazaní platiť mu peňažný dôchodok (rentu) vo výške 3.000,-Sk (99,58 eur) mesačne od 1.9.2006, pričom na základe jeho žaloby zo dňa 27.7.2010, ktorou sa domáhal zvýšenia peňažného dôchodku (renty) bol uvedený rozsudok zmenený rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 30.6.2011, sp.zn.XC XXX/XXXX tak, že žalovaní boli zaviazaní platiť mu peňažný dôchodok (rentu) vo výške 139,41 eur mesačne vopred vždy k 15.dňu v mesiaci od 1.7.2010. K poslednej úprave podľa žalobcu došlo dňa 7.4.2014, kedy Okresný súd Kežmarok rozsudkom sp.zn.XC/XXX/XXXX na základe jeho žaloby zo dňa 3.10.2011 zmenil predošlý rozsudok tak, že žalovaní boli zaviazaní platiť mu peňažný dôchodok (rentu) vo výške 207,-eur mesačne vopred vždy k 15.dňu v mesiaci od 1.10.2011. Podľa tvrdenia žalobcu v žalobe od poslednej úpravy uplynuli viac ako 4 roky a zároveň došlo k zmene pomerov na strane žalobcu, vznikli vyššie nároky aj vzhľadom na jeho vek, na živobytie na jeho súčasné záujmy a aj na školu v súvislosti s ukončením štúdia, maturitou, stužkovou, nákupom učebných pomôcok, literatúry a denným dochádzaním do školy v Kežmarku kde študoval v poslednom ročníku nadstavbového štúdia na Strednej odbornej škole. Uviedol, že nakoľko sa aktívne venuje aj športu, posilňovaniu, kulturistike, s čím sú spojené výdavky na stravu a oblečenie, sú tu dôvody na zvýšenie peňažného dôchodku (renty) u žalobcu zo sumy 207,-eur na sumu 350,-eur mesačne od 1.12.2015.

4. Žalobca poukazoval aj na to, že pôvodná suma renty bola počítaná a určená pre vtedy štyri oprávnené osoby, pričom ani nepokrývala ich oprávnené nároky. Žalobca je poslednou z týchto oprávnených osôb a ukončením jeho štúdia vyplácanie renty zaniká a nakoľko ide o poslednú oprávnenú osobu, je vytvorený priestor na požadované navýšenie renty, ktoré v žiadanej výške je primerané a odôvodnené. Podľa žalobcu je všeobecne známe, že v poslednom roku štúdia, čo je žalobcov prípad sú náklady najvyššie, nakoľko sú tam náklady s maturitou, stužkovou, pričom pri poslednom rozhodnutí v roku 2014 súd vychádzal de facto z pomerov v roku 2011, kedy žalobca bol 15 ročný tínedžer ktorý končil základnú a nastupoval na strednú školu a v súčasnosti ide o 20 ročného muža ktorému nemôže byť na ťarchu dĺžka pôvodného konania, nakoľko de facto od doby poslednej úpravy v roku 2011 do súčasnosti uplynulo 6 rokov.

5. Žalovaný v 1.rade sa k žalobe písomne nevyjadril. Na pojednávaní dňa 10.11.2017 uviedol, že k veci, ktorá sa vlastne ťahá už 20 rokov on nič bližšie povedať nevie, nakoľko všetko plní poisťovňa a aj v poisťovni mu povedali, že ide vlastne o záležitosť medzi žalobcom a poisťovňou.

6. Žalovaný v 2.rade sa k žalobe písomne vyjadril dňa 6.9.2016 tak, že žalobu navrhuje zamietnuť, nakoľko dôvody uvedené v žalobe považuje za čiastočne nepravdivé a nedostatočné pre navrhované rozhodnutie. Žalovaný v 2. rade tvrdil, že nakoľko rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 7.4.2014, sp.zn.XC/XXX/XXXX-XX, ktorým bola vykonaná posledná úprava nároku žalobcu nadobudol právoplatnosť dňa 13.11.2015, tak potom od právoplatnosti tohto rozsudku, od kedy platí posledná úprava až do začiatku požadovanej novej úpravy, t.j. do dňa 1.12.2015 je to necelý mesiac a nie 4 roky ako tvrdí žalobca. Podľa žalovaného v 2.rade za takú krátku dobu nemohlo dôjsť reálne k zmene pomerov na strane žalobcu, pričom aj v rozsudku zo dňa 7.4.2014 už bolo zohľadnené, že žalobca navštevuje strednú odbornú školu v Kežmarku a posilňuje, náklady s tým spojené boli zohľadnené v priznanej sume 207,-eur, preto má za to, že k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala novú úpravu nároku žalobcu nedošlo.

7. Podľa žalovaného v 2./ rade žalobca nepreukázal podstatnú zmenu pomerov odôvodňujúcu požadované rozhodnutie a tvrdenie žalobcu o zvýšených nákladoch spojených s posledným rokom štúdia je len všeobecné a nepreukázané. Poukazoval na to, že už v poslednom rozhodnutí boli zohľadnené potreby žalobcu, ktoré boli aj patričným spôsobom kvantifikované s prihliadnutím na počet vtedy oprávnených osôb a nie je možné ako tvrdí žalobca vychádzať pri porovnaní zmeny pomerov zo stavu v roku 2011, keďže posledný rozsudok je až z roku 2014, pričom výška príjmu žalobcu z renty a sirotského dôchodku v porovnaní s výdavkami, ktorých zvýšenie nebolo preukázané neodôvodňuje navýšenie renty.

8. Keďže žalobca v žalobe navrhol konanie za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných- Slovenskej kancelárie poisťovateľov, zastúpenej spoločnosťou Allianz- Slovenská poisťovňa, a.s. a podaním zo dňa 4.5.2016 tento vedľajší účastník oznámil, že chce v konaní vystupovať ako vedľajší účastník na strane žalovaných, lebo má právny záujem na výsledku konania, pričom nebol podaný návrh na rozhodnutie o neprípustnosti vedľajšieho účastníctva, konal súd v zmysle § 93 Občianskeho súdneho poriadku s týmto vedľajším účastníkom. Po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku dňom 1.7.2016 Slovenská kancelária poisťovateľov, zo zákona zastúpená spoločnosťou Allianz- Slovenská poisťovňa, a.s. zúčastňovala sa na konaní popri žalovaných ako intervenient s právnym záujmom na výsledku konania odôvodneným tým, že predmetom sporu bol nárok na náhradu škody z dopravnej nehody ku ktorej došlo dňa 1.6.1997, teda počas existencie zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

9. Intervenient v písomnom vyjadrení k žalobe navrhol ju ako nedôvodnú zamietnuť, čo odôvodnil tým, že už v rozsudku č.k.XC/XXX/XXXX-XX zo dňa 7.4.2014 na základe ktorého je žalobcovi v súčasnosti vyplácaná pozostalostná úrazová renta vo výške 207,-eur mesačne súd zohľadnil zvýšené cestovné náklady žalobcu spojené s navštevovaním Strednej odbornej školy v Kežmarku ako aj náklady spojené s jeho záujmami. Podľa intervenienta zmeniť skoršie rozhodnutie možno len vtedy, keď dôjde k podstatnej zmene pomerov na strane oprávneného alebo povinného, pričom žalobca nepreukázal takú podstatnú zmenu pomerov na jeho strane, ktorá by bola spôsobilá odôvodniť takmer 70 % navýšenie mesačnej renty, teda neuniesol dôkazné bremeno a preto jeho žalobu je potrebné zamietnuť.

10. Intervenient tvrdil, že žalobca nepreukázal zvýšené náklady a samotné odpadnutie iných vyživovacích povinností nie je dôvodom pre automatické zvýšenie renty. Podľa intervenienta žalobcom tvrdené skutočnosti na zmenu pomerov týkajúce sa návštevy školy a jeho osobných záujmov boli zohľadnené už v poslednom rozhodnutí, toto všetko už bolo tam vzaté do úvahy, preto žaloba je nedôvodná. Poukazoval tiež na to, že príjem žalobcu bol dostatočný na krytie jeho potrieb, ťažisko argumentácie žalobcu spočíva v tvrdení, že žalobca bol v maturitnom ročníku, no ten nepreukázal žiadne zvýšené výdavky s tým spojené, všetky tvrdenia žalobcu o zvýšení jeho výdavkov zostali len v rovine ničím nepreukázaných tvrdení, preto žalobu žiada zamietnuť.

11. Súd o žalobe žalobcu rozhodol rozsudkom dňa 8.12.2017 č.k.XXC/XXX/XXXX-XX tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 7.4.2014, č.k.XC/XXX/XXXX-XX v časti, v ktorej boli žalovaní v 1. a 2.rade zaviazaní spoločne a nerozdielne platiť pozostalostnú úrazovú rentu žalobcovi vo výške 207,-eur mesačne a zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade platiť spoločne a nerozdielne žalobcovi pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 280,-eur mesačne počnúc od 1.12.2015 do 30.6.2016 (prvý výrok). Súčasne uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne dlh na pozostalostnej úrazovej rente za dobu od 1.12.2015 do 30.6.2016 vo výške 511,-eur (druhý výrok). V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol (tretí výrok), vyslovil, že žiadna zo strán ani intervenient nemá právo na náhradu trov konania (štvrtý výrok) a zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 30,50 eur na účet Okresného súdu Kežmarok (piaty výrok).

12. Rozhodol tak preto, lebo vychádzajúc z tvrdení strán a výsledkov vykonaného dokazovania mal za to, že došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu posledného rozhodnutia a zvýšenie pozostalostnej úrazovej renty. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného v 2.rade a intervenienta, že nedošlo k vôbec žiadnej zmene pomerov. K podstatnej zmene pomerov podľa názoru súdu, zrejmého z odôvodnenia daného rozsudku došlo, a to tak na strane žalobcu ako aj povinnej osoby, avšak nie k takej, ktorá by odôvodňovala zvýšenie renty až o 143,-eur mesačne ako žalobca žiadal, preto žalobe vyhovel len v časti a vo zvyšku ju zamietol. K podstatnej zmene pomerov na strane žalobcu došlo podľa názoru súdu preto, lebo na rozdiel od stavu v čase posledného rozhodnutia nastúpil na vyššie, nadstavbové štúdium, a to v septembri 2014, teda až po poslednej úprave pomerov v apríli 2014 a riadne pokračoval v danom štúdiu dennou formou so štandardnou dĺžkou štúdia, štúdium ukončil maturitnou skúškou, absolvoval stužkovú. Za podstatnú zmenu pomerov súd považoval aj to, že od doby posledného rozhodnutia sa znížil počet osôb, voči ktorým by zomretý otec žalobcu bol povinný plniť vyživovaciu povinnosť. Od doby posledného rozhodnutia, ktoré sa týkalo tak žalobcu ako aj jeho brata Sebastiána sa brat Sebastián stal schopným sám sa živiť, čím došlo k zániku vyživovacej povinnosti voči nemu a teda, ak by otec žalobcu ako osoba povinná poskytovať výživné žil, plnil by už vyživovaciu povinnosť len voči žalobcovi a bolo by nutné a plne súladné aj s bežnou súdnou praxou prihliadnuť aj

na túto skutočnosť spočívajúcu v znížení počtu vyživovaných osôb a odôvodňujúcu čiastočné zvýšenie výživného a tu renty pre žalobcu.

13. Proti výrokom č. I., II, IV a V. predmetného rozsudku podal žalovaný v 2./ rade odvolanie, v ktorom žiadal napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žaloba žalobcu bude zamietnutá a bude mu priznaná náhrada trov konania. Podľa žalovaného v 2./ rade nadstavbové štúdium, ktoré žalobca preukázal bolo štúdiom stredoškolským a na tento typ štúdia prihliadal súd už pri predošlom rozhodovaní. Podľa žalovaného v 2./ rade žalobca nepreukázal zmenu pomerov a už vôbec nie podstatnú, nijako nepreukázal tvrdenia o zvýšených výdavkoch na maturitný ročník a na prestavbu nehnuteľnosti za účelom zariadenia vlastnej izby, išlo len o jeho tvrdenia ktoré žalovaný v 2./ rade poprel, preto žaloba mala byť zamietnutá v celom rozsahu.

14. O odvolaní žalovaného v 2./ rade Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozhodol uznesením zo dňa 20.11.2018 č.k.4Co/44/2018-101 tak, že napadnutý rozsudok okrem výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa krajského súdu súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil, preto bola dôvodná uplatnená námietka týkajúca sa nesprávnych skutkových zistení vrátane nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa odvolacieho súdu z obsahu spisu nevyplýva a skutkové tvrdenia nie sú preukázané k akej podstatnej zmene pomerov na strane žalobcu došlo z dôvodu, že súd prvej inštancie túto podstatnú zmenu pomerov pre dôvodnú aplikáciu ust. § 231 CSP v spojení s § 78 ods.1 zákona o rodine nedostatočne zistil. Poukázal na to, že z obsahu spisu len vyplýva potvrdenie o návšteve školy pre žalobcu, ktoré bolo vydané pre potreby SAD a pre úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, nevyplýva doklad o ukončení stredného odborného učilišťa žalobcom, t.j. vysvedčenie o záverečnej skúške, keď žalobca v konaní preukázal len dodatok k vysvedčeniu o maturitnej skúške z ktorého nebolo možné zistiť kedy maturitnú skúšku vykonal a z dodatku vyplýva, že tento bez vysvedčenia o maturitnej skúške je neplatný. Považoval za dôvodnú odvolaciu námietku žalovaného v 2./ rade týkajúcu sa nepreukázania podstatnej zmeny pomerov, ku ktorej sa pripojil aj intervenient, keď len na základe všeobecnej konštatácie o zvýšených nákladoch spojených s cvičením, cestovaním, s posilňovaním a zvýšenými výdavkami na stravu v súvislosti so športovou aktivitou, bez preukázania týchto výdavkov a porovnania s tvrdými zvýšenými výdavkami v konaní vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp.zn.XC/XXX/XXXX nebolo možné dospieť k záveru o dôvodnosti zvýšenia pozostalostnej úrazovej renty zo sumy 207,-eur na sumu 280,-eur pokiaľ predchádzajúca právna úprava výšky pozostalostnej úrazovej renty rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č.k.XC/XXX/XXXX-XX zo dňa 7.4.2014 nadobudla právoplatnosť dňa 14.7.2014 a následne nový návrh na jej zvýšenie bol podaný dňa 30.11.2015.

15. Preto podľa krajského súdu úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude opätovne vykonať dokazovanie za účelom posúdenia dôvodnosti uplatneného návrhu na zvýšenie pozostalostnej úrazovej renty z dôvodu zmeny pomerov v zmysle ust. § 231 CSP v spojení s § 78 zákona o rodine a v spojení s § 62 ods.1 zákona o rodine, t.j. skúmať, či ukončením stredného odborného učilišťa na strane žalobcu nedošlo k nadobudnutiu schopnosti sám sa živiť. Ďalej krajský súd uviedol, že v konaní bude potrebné preukázať skutkové tvrdenia týkajúce sa podstatnej zmeny pomerov a najmä zvýšenia výdavkov na strane žalobcu vrátane ukončenia prípravy na budúce povolanie a to vysvedčením o záverečnej skúške, vysvedčením o maturitnej skúške. Zároveň uložil súdu prvej inštancie oboznámiť sa s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Kežmarok sp.zn.XC/XXX/XXXX, t.j. najmä porovnať pomery a tvrdené skutočnosti žalobcom v konaní týkajúce sa zvýšených výdavkov spojených s prípravou na budúce povolanie vo vzťahu k novému návrhu na zvýšenie pozostalostnej úrazovej renty v tomto konaní podaného dňa 30.11.2015. S poukazom na rozsudok Okresného súdu Kežmarok č.k.XC/XXX/XXXX-XX zo dňa 7.4.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.7.2014 je podľa krajského súdu potrebné skúmať, či od poslednej úpravy pomerov došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výšky pozostalostnej úrazovej renty.

16. Podľa § 391 ods.2 Civilného sporového poriadku ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 8.12.2017 č.k.10C/721/2015-66 bol okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (ktorý nadobudol

právoplatnosť dňa 12.1.2018) zrušený a v rozsahu zrušenia vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, bolo povinnosťou súdu opätovne konať a rozhodnúť o zvyšnej časti žaloby žalobcu proti žalovaným pri viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu a taktiež opätovne rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania.

18. Pri opätovnom prejednaní veci súd nariadil pojednávanie na deň 13.09.2019 na ktoré sa napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavil žalovaný v 1./ rade ani intervenient. Osobne sa napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavil ani žalobca, ktorého súd na pojednávanie predvolal v zmysle § 178 ods.1 CSP časť vety za bodkočiarkou vzhľadom k záverom zrušujúceho uznesenia krajského súdu a vzhľadom na to, že v konaní (ešte pred vyhlásením prvého rozsudku) bol ako dôkaz navrhnutý jeho výsluch ako strany v spore, ktorý vtedy aj bol vykonaný. Žalovaný v 1./ rade neúčast' na pojednávaní neospravedlnil, o jeho odročenie nežiadal. Intervenient neúčast' na pojednávaní písomne ospravedlnil s tým, že súhlasí aby sa pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti. O odročenie pojednávania nežiadal. Uviedol, že aj toho času rozporuje nárok žalobcu argumentáciou súladnou s prednesenou v tomto konaní, žiada žalobu zamietnuť a priznať mu proti žalobcovi náhradu trov konania. Osobnú neúčast' žalobcu ospravedlnil jeho právny zástupca tým, že žalobca nemôže sa zúčastniť pojednávania lebo je pracovne v zahraničí, netrvá na svojej osobnej účasti, súhlasí s konaním vo svojej neprítomnosti a jeho výsluch nenavhuje, nakoľko má za to, že vzhľadom na odstup času nepriniesol by už opätovný výsluch žalobcu žiadne nové skutočnosti. V súlade s ust. § 180 CSP preto súd rozhodol, že pojednávanie vykoná v neprítomnosti žalobcu, žalovaného v 1. rade, žalovaného v 2. rade a intervenienta, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP.

19. Žalobca v konaní nasledujúcom po rozhodnutí odvolacieho súdu prostredníctvom svojho právneho zástupcu trval na tom, že žaloba bola podaná dôvodne. Uviedol, že všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii už súdu dal, keďže ubehlo už 5 rokov, podrobnejšie doklady s odstupom tohto času nie je možné zabezpečiť. Poukázal na to, že žalobca v rokoch 2014, 2015 preukázateľne študoval, bol riadnym denným študentom, pričom u všetkých žiakov posledného ročníka strednej školy sú finančné náklady vysoké, je zrejme a všeobecne známe, že posledný ročník štúdia spojený s maturitou je finančne najnáročnejší. Tvrdil, že posledná úprava renty bola realizovaná na základe návrhu ešte z roku 2011, len v dôsledku neprimeranej dĺžky konania rozhodnuté o nej bolo až v roku 2014, avšak na základe skutočností, výdavkov a pomerov zodpovedajúcim roku 2011, a tak len z tohto dôvodu sa zdá, že je tam krátky čas medzi posledným rozhodnutím a podaným novým návrhom, avšak de facto ide medzi posledným a novým návrhom o rozdiel 4 rokov. Predošlý návrh podaný bol v roku 2011 po nástupe žalobcu na strednú školu, do I. ročníka, tento posledný návrh podaný bol v roku 2015 pri poslednom ročníku a ukončení štúdia žalobcu. Poukazoval na to, že nebolo v konaní sporné, že žalobca končil štúdium, že bol v poslednom ročníku, že absolvoval maturitu aj stužkovú slávnosť s čím je vždy spojený zvýšený finančný náklad a výdavky, toto je všeobecne známe. K samotnej výške renty uviedol, že otec žalobcu pracoval v zahraničí, kde mal nadštandardný príjem, pričom pri určovaní renty v prvotnom konaní len vzhľadom na vtedajšie právne predpisy nebolo možné zohľadniť jeho príjem do vyššej renty, preto mohla byť určená len v takej výške ako bola. Výška teraz požadovanej renty nie je podľa žalobcu neprimeraná, táto je primeraná k výdavkom a potrebám žalobcu.

20. Žalovaný v 2. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu trval na nedôvodnosti žaloby. Ani doplneným dokazovaním podľa neho nedošlo k zmene dôkaznej situácie, žalobca neuniesol dôkazné bremeno k podstatnej zmene pomerov ako to konštatoval aj odvolací súd v bode 7 odôvodnenia svojho zrušujúceho uznesenia. Neobstojí podľa žalovaného v 2. rade tvrdenie, že v predošlom rozhodnutí, ktoré právoplatné sa stalo dňa 14.7.2014 sa posudzoval stav z roku 2011, lebo pre rozhodnutie je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia, čo tu bol deň 7.4.2014. Vo vzťahu k predloženým vysvedčeniam žalobcu poukázal na to, že nikdy nespochybňoval, že žalobca bol v maturitnom ročníku a čo sa týka obsahu spisu z posledného predošlého konania sp.zn.XC/XXX/XXXX, ten podľa neho potvrdzuje, že boli tam tvrdené obdobné skutkové tvrdenia ako v tomto konaní v súvislosti so stavebnými úpravami, nákladmi so športom, štúdiom. Podľa žalovaného v 2./ rade nebola preukázaná podstatná zmena pomerov na strane žalobcu, ten neuniesol svoje dôkazné bremeno, nepreukázal kvantitatívnu zmenu, išlo z jeho strany len o všeobecné, nepreukázané tvrdenia, preto žaloba je celá nedôvodná a navrhuje ju zamietnuť.

21. Súd vzhľadom na záväzný pokyn odvolacieho súdu doplnil dokazovanie za účelom posúdenia dôvodnosti uplatneného nároku na zvýšenie pozostalostnej úrazovej renty z dôvodu zmeny pomerov v

zmysle § 231 CSP v spojení s § 78 zákona o rodine v spojení s § 62 ods.1 zákona o rodine. V rámci toho v súlade so zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu vyzval žalobcu na predloženie vysvedčenia o záverečnej skúške a vysvedčenia o maturitnej skúške, ktoré tento predložil spolu s výučným listom. Opätovne sa oboznámil s obsahom žaloby a všetkých písomných vyjadrení strán a intervenienta a vykonal dokazovanie tiež oboznámením sa s obsahom všetkých predložených listinných dôkazov. Súd vykonal dokazovanie aj oboznámením celého obsahu spisu Okresného súdu Kežmarok sp.zn.XC/XXX/XXXX. Súd pre úplnosť uvádza, že všetkým dôkazným návrhom vyhovel, všetky navrhnuté dôkazy vykonal, vykonanie žiadneho z dôkazov nezamietol.

22. Vychádzajúc z platnej právnej úpravy civilného sporového konania sa sporové veci na súdoch prejednávajú v zmysle zásady prejednej a zásady kontradiktórnosti. Procesná zodpovednosť za zistenie skutkového stavu slúžiaceho v zmysle ust. § 215 CSP pre rozhodnutie vo veci je teda na stranách sporu. Nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku, teda počnúc dňom 1.7.2016 je dôkazná iniciatíva v sporovom konradiktórnom konaní výlučne na stranách sporu. V tu súdnej sporovej veci nejednalo sa ani o spor s ochranou slabšej strany, ani o prípad podľa § 185 ods.2 CSP kde by súd mohol vykonávať akékoľvek dôkazy aj bez návrhu. Teda v danom prípade súd bol viazaný a limitovaný dôkaznými návrhmi strán, sám v tomto smere žiadne dokazovanie vykonávať nemohol. Preto ak žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu po rozhodnutí odvolacieho súdu na pojednávaní dňa 13.9.2019 uviedol, že nenavrhuje opätovný výsluch žalobcu ako strany v spore, súd vzhľadom na § 185 ods.2 CSP, časť vety za bodkočiarkou musel uvedené rešpektovať a mohol tak vychádzať len z výsluchu žalobcu uskutočneného ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu, na pojednávaní dňa 10.11.2017. Nenavrnutie všetkých, resp. dostatočných dôkazov v sporovom konradiktórnom konaní nie je dôvodom na nerozhodnutie o žalobe, dôkazná iniciatíva strán a z toto plynúce unesenie, či neunesenie ich bremien (bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno) prejavíť sa môže len vo výsledku konania, t.j. v rozhodnutí vo veci samej.

23. Po vykonanom a doplnenom dokazovaní súd zistil tento skutkový stav:

24. Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 17.4.2007, č.k.XC XXX/XXXX-XXX, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.7.2007 boli žalovaní v 1. a 2. rade zaviazaní k povinnosti platiť žalobcovi spoločne a nerozdielne peňažný dôchodok, od 1.9.2006 vo výške 3.000,-Sk a zároveň zaplatiť mu dlh na peňažnom dôchodku od 1.6.1997 do 31.3.2007. Súd uvedený nárok vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku priznal v zmysle § 448 Občianskeho zákonníka, pričom vychádzal zo zistenia o spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti oboch žalovaných za škodu na zdraví u nebohého P. U.- otca žalobcu s následkom smrti ku ktorej došlo pri dopravnej nehode dňa 1.6.1997. Okrem žalobcu nárok na peňažný dôchodok bol priznaný ďalším štyrom osobám, a to matke žalobcu a jeho trom súrodencom.

25. Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 30.6.2011, č.k.XC/XXX/XXXX-XX bol vyššie uvedený rozsudok zmenený tak, že žalovaní v 1. a 2. rade boli zaviazaní spoločne a nerozdielne platiť žalobcovi peňažný dôchodok vo výške 139,41 eur mesačne od 1.7.2010 vždy k 15. dňu v mesiaci vopred. Okrem žalobcu sa zmena (zvýšenie) týkala aj ďalších dvoch jeho súrodencov.

26. K ďalšej, nateraz poslednej úprave došlo rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 7.4.2014, č.k.XC/XXX/XXXX-XX, ktorým bol vyššie uvedený rozsudok zmenený tak, že žalovaní v 1. a 2. rade boli zaviazaní platiť spoločne a nerozdielne žalobcovi peňažný dôchodok vo výške 207,-eur mesačne od 1.10.2011 do každého 15. dňa v mesiaci až do zmeny pomerov. Okrem žalobcu sa zmena (zvýšenie) týkala aj jeho brata X..

27. Z obsahu spisu Okresného súdu Kežmarok sp.zn.XC/XXX/XXXX vyplýva, že predošlá žaloba o zvýšenie renty týkajúca sa dvoch tam oprávnených osôb, žalobcov X. U. a tu žalobcu X. U. podaná na tunajšom súde bola dňa 6.10.2011. Po vykonanom dokazovaní v rozsudku vyhlásenom dňa 7.4.2014 súd konštatoval, že od posledného rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.9.2011 sa podstatne zmenili okolnosti na strane žalobcov predovšetkým súvisiace s vekom, so záujmami, ako aj školskými povinnosťami. Od posledného rozhodnutia sa podstatne zmenili pomery aj na strane žalovaných, ktorým zanikla povinnosť poskytovať pozostalostnú úrazovú rentu pre súrodencu žalobcov S. U., ktorý sa stal zárobkovo činným k okamihu podania žaloby na zvýšenie peňažného dôchodku. Preto súd zmenil predošlý rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 30.6.2011, č.k.XC/XXX/XXXX-XX tak, že zaviazal žalovaných platiť obom žalobcom od 1.10.2011 peňažný dôchodok vo výške 207,-eur mesačne. Zo

zápisnice z pojednávania zo dňa 7.4.2014 vo veci sp.zn. XC/XXX/XXXX vyplýva, že žalobca, ktorý v tom čase bol ešte maloletý vtedy študoval 3. ročník SOŠ v Kežmarku, jeho matka ako jeho zákonná zástupkyňa pri výsluchu poukázala na to, že sa aj on chce osamostatniť, poukázala na potrebu upraviť aj jemu izbu, tiež poukazovala na to, že športuje, každý deň chodí do posilňovne, bude si robiť vodičský kurz.

28. Žalobca pri svojom výsluchu na pojednávaní dňa 10.11.2017 uviedol, že od doby posledného rozhodnutia mal zvýšené výdavky v súvislosti s tým, že maturoval a skladal záverečné skúšky s čím bola spojená stužková slávnosť, príprava a náklady spojené so skúškami, posedením pre učiteľov, častejšie musel v danom období cestovať do školy. Uviedol, že najprv chodil na trojročné štúdium odbor kuchár - čašník, to bolo štúdium bez maturity, končilo sa výučným listom, preto potom ešte nastúpil na dvojročné nadstavbové štúdium, kde bola možnosť spraviť si maturitu, na toto nadstavbové štúdium nastúpil v septembri 2014. V súvislosti s ukončením tohto štúdia si musel kúpiť oblek, nohavice, topánky a ďalšie veci, prispieť na prenájom miestnosti na stužkovú slávnosť, na koncoročné občerstvenie pre učiteľov, všetky s tým spojené výdavky mohli byť vo výške cca 600,- až 700,-eur. Keď skladal skúšky, musel počas obdobia maturitných skúšok cestovať do školy aj viackrát za deň, lebo skúška bola ráno a výsledky poobede, pričom cestovať musel autom, keďže spoje v takom čase nechodili. Uviedol, že má výdavky na športovú činnosť, lebo rekreačne posilňuje, k tomu treba špeciálne prípravky ktoré stoja na dva týždne 50 až 60,-eur. Cvičiť chodí do Kežmarku do fitnesscentra, jeden vstup stojí 2 eurá, pri cvičení je treba dodržiavať diétu takú, že je treba jesť veľa mäsa a bielkovín pre rast svalov. Tvrdil, že sa mu zvýšili aj výdavky na stravu a domácnosť, na bývanie, keďže si zariaďoval v dome vlastnú izbu, lebo predtým bývalo ich v jednej izbe viac súrodencov, keďže je z piatich detí. Izbu si zariaďoval v neobývanej časti domu, preto bolo potrebné tam robiť v podstate všetko, podlahu, strop, omietky, všetko to stálo cca 1.500,-eur, doklady o tom už nemá, no len za novú väčšiu posteľ pre seba dal 500,-eur. Okrem sirotského dôchodku a renty iný pravidelný ročník príjem v rozhodnom období nemal, príležitostne si privyrobil na brigádach, kde za jednu dostal tak 100,-eur, ale brigádovať mohol len v prvom ročníku nadstavbového štúdia, v druhom už nie, lebo sa pripravoval do školy a na skúšky.

29. Z výučného listu žalobcu (čl.109 spisu) zo dňa 23.6.2014 súd zistil, že žalobca v školskom roku 2013/2014 sa na Strednej odbornej škole v Kežmarku vyučil v trojročnom stredoškolskom učebnom odbore hostinský, hostinská.

30. Z vysvedčenia o maturitnej skúške spolu s dodatkom vyžiadaného v rámci doplnenia dokazovania na pokyn odvolacieho súdu (čl.110,111 spisu) súd zistil, že žalobca v školskom roku 2015/2016 navštevoval na strednej odbornej škole L. X, O. druhý ročník študijného odboru spoločné stravovanie, pričom jednalo sa o denné, dvojročné štúdium ukončené maturitnou skúškou. Jeho ukončením získal úplné stredné odborné vzdelanie.

31. Žalobca podanou žalobou sa teda domáhal zmeny rozhodnutia, ktorým bolo naposledy rozhodované o pozostalostnej úrazovej rente pre žalobcu v zmysle § 448 Občianskeho zákonníka, a to zvýšenia tejto renty voči žalovaným, ktorých povinnosť ju platiť je daná ich spoločnou zodpovednosťou za škodu na zdraví u nebohého P. U.- otca žalobcu s následkom smrti, ku ktorej došlo pri dopravnej nehode dňa 1.6.1997. Takýto základ nároku, vychádzajúci z uvedených skutočností bol právoplatne ustálený v prvotnom konaní sp.zn.XC/XXX/XXXX, ten je nepochybný, daný, tento ani medzi stranami nebol sporný. Medzi stranami spornou otázkou, ktorej zodpovedanie bolo pre rozhodnutie tohto sporu kľúčové tak bolo, či došlo od doby posledného rozhodnutia na strane žalobcu k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej žalobcom požadované navýšenie renty, resp. či žalobca takúto zmenu preukázal.

32. Žaloba žalobcu bola súdu doručená dňa 30.11.2015, teda ešte za účinnosti zákona č.99/1963 Zb. - Občianskeho súdneho poriadku. Ten bol dňom 01.07.2016 nahradený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pričom podľa prechodných ustanovení CSP, a to konkrétne § 470 ods.1 ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Vzhľadom na uvedené sa počnúc dňom 01.07.2016 aj sporná vec riadila ustanoveniami CSP.

33. Podľa § 163 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania žaloby rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

34. Podľa § 231 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

35. Podľa § 448 Občianskeho zákonníka fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

36. Keďže teraz platné znenie ustanovenie § 448 Občianskeho zákonníka odkazuje pri posúdení nároku na pozostalostnú úrazovú rentu na predpisy o sociálnom poistení, bolo potrebné vychádzať aj z ust. § 92 a § 93 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

37. Podľa § 92 ods. 1 až 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení fyzická osoba, voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom a v čase úmrtia nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť uvedená v odseku 1. Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu nevzniká fyzickej osobe, ktorej z dôvodu smrti poškodeného vznikol nárok na jednorazové odškodnenie. Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu zaniká dňom, v ktorom by poškodený dovŕšil dôchodkový vek.

38. Podľa § 93 ods. 1 uvedeného zákona mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti.

39. Z vyššie uvedených zákonných ustanovení je zrejmé, že nárok na pozostalostnú úrazovú rentu je previazaný s vyživovacou povinnosťou zomrelej fyzickej osoby vyplývajúcou zo zákona. Spätosť pozostalostnej úrazovej renty s vyživovacou povinnosťou vyžaduje zodpovedanie otázky, čo sa považuje v danom prípade za konkrétnu zákonnú vyživovaciu povinnosť, pričom je potrebné vychádzať z ustanovení zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine. Vzhľadom na uvedené preto, hoci ustanovenie § 448 Občianskeho zákonníka predpokladá určenie sumy pozostalostnej úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, nemožno pri tomto rozhodnutí obísť všeobecné skutočnosti významné pre určenie výživného (k tomu podporne pozri napr. JUDr. Jaroslav Krajčo, Občiansky zákonník pre prax, komentár, Judikatúra NS SR, NS ČR, ESD, ESLP, vydavateľstvo EUROUNION, máj 2015, 1787 s, komentár k § 448).

40. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

41. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Podľa zákona o rodine teda určenie výživného (vrátane vyživovacej povinnosti rodičov k deťom) zohľadňuje odôvodnené potreby oprávneného. Pri vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu berie sa do úvahy vek dieťaťa, potreby pri príprave na jeho budúce povolanie, potreby pre rozvoj jeho osobnostných, športových, kultúrnych a iných aktivít, so zreteľom na majetkové pomery povinných osôb.

42. Pokiaľ ide o právne posúdenie uplatneného nároku, aj Krajský súd v Prešove vo svojom zrušujúcom uznesení uviedol, že úlohou tunajšieho súdu v ďalšom konaní bude opätovne vykonať dokazovanie za účelom posúdenia dôvodnosti uplatneného návrhu na zvýšenie pozostalostnej úrazovej renty z dôvodu zmeny pomerov v zmysle ust. § 231 CSP v spojení s § 78 zákona o rodine a v spojení s § 62 ods. 1 zákona o rodine. Podľa krajského súdu bolo potrebné skúmať, či ukončením stredného odborného učilišťa na strane žalobcu nedošlo k nadobudnutiu schopnosti sám sa živiť a tiež skúmať, či od poslednej úpravy pomerov došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výšky pozostalostnej úrazovej renty.

43. Po opätovnom prejednaní veci, pri viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu a riadiac sa jeho pokynmi, súd o veci opätovne rozhodol, a to tak, že žalobe čiastočne vyhovel. Keďže rozsudok zo dňa 8.12.2017 v časti o zamietnutí žaloby čo do zvýšenia renty nad sumu 280,-eur mesačne za dobu od 1.12.2015 do 30.6.2016 je právoplatný a zrušený bol výrok, ktorým bolo návrhu na zvýšenie renty vyhovené, úlohou súdu po zrušení veci odvolacím súdom bolo posúdiť, či je alebo nie je dôvodné zvýšiť rentu žalobcovi, a ak áno, v akom rozsahu (teraz už len v rámci rozpätia 207,-eur až 280,-eur mesačne).

44. Vychádzajúc z tvrdení strán a výsledkov celého vykonaného dokazovania súd má za to, že ukončením stredného odborného učilišťa na strane žalobcu nedošlo k nadobudnutiu schopnosti sám sa živiť, a že od posledného rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu posledného rozhodnutia a zvýšenie pozostalostnej úrazovej renty. Preto žalobe čiastočne vyhovel.

45. Súdna prax (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn.12Cop/21/2018 zo dňa 21.8.2018, bod 9 jeho odôvodnenia) ustálila zásady platné pre zmenu vyživovacej povinnosti, ktoré z dôvodov už uvedených tak v predošlom rozsudku tunajšieho súdu, ako aj v zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu sú relevantné aj v tomto konaní, kde je potrebné takisto skúmať, či došlo k podstatnej zmene pomerov. V ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine je zakotvená zásada, podľa ktorej už stanovené výživné je možno zmeniť, ak dôjde k zmene pomerov. Z tohto ustanovenia tiež vyplýva zásada, že stanovené výživné má zodpovedať pomerom, za ktorých bolo stanovené. Ak dôjde k zmene pomerov, musí sa to odraziť aj v úprave vyživovacej povinnosti. Vzhľadom na povahu výživného však nedochádza pri zmene pomerov automaticky i k zmene vyživovacej povinnosti, ale zmena pomerov je iba dôvodom na začatie nového súdneho konania, ktoré sa môže skončiť novou úpravou výživného. Preto aj dokazovanie súdu sa musí starostlivo orientovať na to, či došlo k zmene pomerov, t. j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave (R 72/65). Ak k zmene pomerov skutočne došlo, súd musí zmeniť pôvodnú úpravu výživného. Pokiaľ ide o zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výživného stanoveného súdom, musí byť takej povahy, aby tu bol reálny dôvod meniť už vydané súdne rozhodnutie. Touto zmenou pomerov nie je akákoľvek zmena v hľadiskách, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, ale musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho (podstatného) charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie pôvodného rozhodnutia o výživnom, teda musí ísť o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov (R 3/67). Z podstatných okolností, ktoré odôvodňujú zmenu výživného možno uviesť pribudnutie, alebo odpadnutie vyživovacej povinnosti povinnému z vyživovacej povinnosti, podstatný pokles alebo podstatné dôvodné zníženie príjmov, vyššie odôvodnené potreby oprávnenej osoby, ku ktorým môže dôjsť buď okamžite, napríklad v dôsledku nástupu do školy, či nástupu na strednú školu, na ktorej sa pripravuje na štúdium na vysokú školu alebo na svoje budúce povolanie, potom je to tiež vyšší vek oprávneného, s čím súvisí aj nárast odôvodnených potrieb v dôsledku uplynutia dlhšej doby. Účelom výživného je uhrádzať nielen priebežne sa vyskytujúcich (bežných) potrieb dieťaťa, ale všetkých potrieb prospešných jeho všestrannému vývoju.

46. Pokiaľ ide o otázku, či ukončením stredného odborného učilišťa na strane žalobcu nedošlo k nadobudnutiu schopnosti sám sa živiť, v zmysle ustálenej súdnej praxe sú pre nadobudnutie schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť dané podmienky ukončením jedného štúdia najvyššieho stupňa. Žalobca v čase predošlého, posledného rozhodnutia o rente (ku dňu 7.4.2014) bol študentom 3 ročníka strednej odbornej školy na ulici L. X, O. v odbore hostinský, čo nebolo sporné a bolo to nepochybne preukázané potvrdením o návšteve školy zo dňa 7.4.2014 nachádzajúcim sa na čl. 41 pripojeného spisu sp.zn.XC/XXX/XXXX a tiež výpoveďou matky žalobcu ako jeho zákonnej zástupkyne na pojednávaní v danej veci dňa 7.4.2014. Išlo o štúdium bez maturity, ktoré končilo len výučným listom (čl.109 spisu). Toto štúdium žalobca ukončil v júni 2014, teda po rozhodnutí vo veci XC/XXX/XXXX, ale pred podaním žaloby v tejto veci.

47. Stredné odborné vzdelanie bez maturity nie je najvyšší stupeň štúdia v rámci prípravy na budúce povolanie, existoval tu od neho vyšší stupeň, a to ďalšie dvojročné stredoškolské štúdium končiace maturitou, prípadne vysokoškolské štúdium. Judikatúra súdov potvrdzuje, že schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady; táto schopnosť samostatne sa živiť musí spĺňať požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Súdna prax uvádza, že pre nadobudnutie schopností samostatne sa živiť sú dané podmienky až

ukončením štúdia, teda nie je daný dôvod na neplatenie výživného pred nástupom na vysokoškolské štúdium. Zánik vyživovacej povinnosti nemôže spôsobiť skutočnosť, že osoba je schopná akejkol'vek zárobkovej činnosti bez ohľadu na jej odôvodnené záujmy, schopnosti, zdravotný stav a celkovú telesnú spôsobilosť, ako aj bez ohľadu na spoločenskú potrebu takejto práce.

48. Keďže tu žalobca po vyučení sa v odbore hostinský v roku 2014 hneď a riadne pokračoval v sústavnej príprave na budúce povolanie, a to vo vyššej forme stredoškolského štúdia, a to prostredníctvom dvojročného stredoškolského štúdia ukončeného maturitnou skúškou v študijnom odbore spoločné stravovanie, na ktoré nastúpil v septembri 2014 a ktoré ukončil v júni 2016 práve vykonaním maturitnej skúšky (viď vysvedčenie o maturitnej skúške na čl.110 spisu), súd nemá pochybnosti, že do ukončenia daného štúdia v júni 2016 nebol schopný sám sa živiť, do júna 2016 trvala voči nemu vyživovacia povinnosť a ak by teda otec žalobcu žil, bol by ju povinný plniť.

49. Z hľadiska trvania vyživovacej povinnosti a sústavnej, odôvodnenej a riadnej prípravy žalobcu na budúce povolanie podľa názoru súdu toto dvojročné štúdium končiace maturitou zakladalo trvanie vyživovacej povinnosti. Podľa dodatku vysvedčenia o maturitnej skúške (čl. 111) a tam uvedenej charakteristiky daného študijného odboru totiž podstatne rozširovalo, prehľbovalo vzdelanie žalobcu a jeho možnosti uplatnenia sa na trhu práce. Tento študijný odbor, ako je uvedené v danom dodatku totiž prehľbuje a rozširuje odborné vedomosti a zručnosti získané v trojročnom učebnom odbore hostinský, súvisiace s riadením zariadení spoločného stravovania. Poskytuje odborné vedomosti o organizácii a prevádzke zariadenia spoločného stravovania, zabezpečovaní technického vybavenia a údržby prevádzky a pripravuje na samostatnú podnikateľskú činnosť. Umožňuje absolventovi zvládnuť náročné úlohy zvyšovania úrovne a kvality poskytovaných služieb a konkurencieschopnosti podnikania. Absolvent vie viesť administratívu vo výrobných a odbytových strediskách, pripravovať technologicky náročné jedlá, vrátane národných, regionálnych a iných špecialít, viesť účtovnú dokumentáciu, vypracovať písomnosti hospodárskeho charakteru v materinskom a cudzom jazyku a ovláda prácu na počítači.

50. Riadnym pokračovaním stredoškolského štúdia dennou formou na danom dvojročnom štúdiu trvala vyživovacia povinnosť voči žalobcovi, žalobca nebol schopný sám sa živiť.

51. Pokiaľ ide o pomery v čase podania návrhu na zvýšenie renty (30.11.2015) až do dňa 30.6.2016, do ktorého ju žalobca vzhľadom na ukončenie štúdia a nepokračovanie v ďalšom štúdiu žiadal, súd z predložených listinných dôkazov zistil, že v čase podania žaloby žalobca bol študentom druhého (a posledného) ročníka nadstavbového dvojročného denného štúdia na strednej odbornej škole v O.. Žalobca úspešne ukončil nadstavbové štúdium maturitnou skúškou, v štúdiu na vysokej škole nepokračoval a teda až ukončením daného štúdia stal sa schopným sám sa živiť.

52. Porovnaním okolností rozhodujúcich pre určenie výživného, a teda tu aj pozostalostnej úrazovej renty v čase posledného rozhodovania o nej, a v čase od podania žaloby na zvýšenie renty do dňa 30.6.2016 súd dospel k záveru, že došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej čiastočné zvýšenie výživného a tým aj renty pre žalobcu. Súd sa nestotožňuje s tvrdením žalovaného v 2.rade a intervenienta, že nedošlo k vôbec žiadnej zmene pomerov.

53. K podstatnej zmene pomerov došlo, a to tak na strane žalobcu ako aj povinnej osoby, avšak nie k takej, ktorá by odôvodňovala zvýšenie renty v plnej výške, ako žalobca pôvodne žiadal. Prvý dôvod v ktorom súd vidí podstatnú zmenu pomerov na strane žalobcu je ten, že na rozdiel od stavu v čase posledného rozhodnutia je nielen starší (po poslednom rozhodnutí, dňa 18.8.2014 žalobca nadobudol plnoletosť), ale nastúpil na vyššie, nadstavbové štúdium. Žalobu o zvýšenie renty nepodal v jeho prvom roku, ale až v druhom, poslednom roku tohto štúdia. Ako už bolo uvedené, nástup na vyšší stupeň štúdia, kam podľa názoru súdu treba zaradiť nielen vysokú školu ale aj nástup na nadstavbové štúdium na strednej škole s maturitou je aj podľa ustálenej súdnej praxe považovaný za podstatnú zmenu pomerov odôvodňujúcu zvýšenie výživného.

54. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca nastúpil na nadstavbové štúdium v septembri 2014, teda až po poslednej úprave pomerov v apríli 2014 a riadne pokračoval v danom štúdiu dennou formou so štandardnou dĺžkou štúdia. Súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného v 2. rade, že nástup na dané štúdium a s ním spojené výdavky neodôvodňujú záver o zmene pomerov, lebo je to stredoškolské

štúdiu na ktoré sa podľa neho prihládalo už pri predchádzajúcom rozhodovaní. Pri poslednom rozhodovaní žalobca bol maloletý, študent tretieho ročníka strednej odbornej školy bez maturity. Žaloba bola podaná dňa 30.11.2015, teda v čase, keď žalobca bol v druhom, zároveň poslednom, maturitnom ročníku tohto nadstavbového štúdia. Nie je teda pravdou, žeby tieto skutočnosti boli zohľadnené v poslednom rozhodnutí, lebo vtedy ešte neexistovali.

55. Žalobca po poslednej úprave renty absolvoval maturitu a stužkovú slávnosť, čo rovnako nebolo sporné a ničím spochybnené. Súd súhlasí s tvrdením žalobcu, že je všeobecne známou skutočnosťou, že posledný rok štúdia, maturita, stužková slávnosť sú spojené so zvýšenými výdavkami. Ide o notoriu, ktorú v zmysle § 186 ods.1 CSP netreba osobitne dokazovať. Keďže žalobca nepredložil žiadne doklady o konkrétnych, ním tvrdených vysokých výdavkoch s tým spojených, potom súd stál pred otázkou, či v situácii, keď nepochybne také zvýšené náklady tu boli, lebo ich vznik je všeobecne známou skutočnosťou, avšak nebola preukázaná žiadna ich konkrétna výška, ako má byť táto všeobecne známa skutočnosť premietnutá do posudzovania zmeny pomerov žalobcu, aká má byť jej kvantifikácia. Dospel k záveru, že je treba ju zohľadniť do čiastočného zvýšenia renty, nie však do takého výrazného, ako to pôvodne žalobca žiadal. Aby bolo možné priznať celé pôvodne považované navýšenie renty, na to by museli byť predložené konkrétne dôkazy o konkrétnych, takých (nadštandardne) vysokých výdavkoch, čo neboli. Nebolo ale možné túto nespornú skutočnosť úplne poprieť a obísť, ako to navrhoval žalovaný v 2. rade a intervenient. Odporovalo by to totiž § 186 ods.1 CSP, teda princípu, že všeobecne známe skutočnosti netreba dokazovať. Samotné zvýšené výdavky s maturitou a stužkovou slávnosťou sú všeobecne známou skutočnosťou. Všeobecne známou skutočnosťou nie je už ich konkrétna výška, vyčíslenie, lebo to je závislé od mnohých faktorov, akou sú región, podmienky konkrétnej školy, kolektívu, preferencie, či špecifické potreby a záujmy daného dieťaťa, a podobne. Teda ak možno považovať za všeobecne známe, že zvýšené výdavky žalobca mal, ale nie je preukázané (len tvrdené) v akej konkrétnej výške ich mal, potom podľa názoru súdu zásadám logiky a spravodlivosti zodpovedá záver, že je treba tieto výdavky premietnuť do čiastočného zvýšenia výživného, renty, ale nie takého výrazného, ako sa žiadalo (pôvodne v žalobe sa žiadalo navýšenie až o 143,-eur).

56. Uvedený záver je plne súladný s doterajšou súdnou praxou. K tomu súd poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn.23Co/559/2015 zo dňa 24.10.2016 kde tento uviedol, cit. „ďalšiu zmenu pomerov predstavovala u navrhovateľky návšteva 4., maturitného ročníka na strednej škole a príprava na vysokú školu, s čím sú vždy spojené zvýšené výdavky, čo je všeobecne známou skutočnosťou, ktorú nie je potrebné nijako mimoriadne preukazovať, na čo bolo možné započítať tiež približne 40,-eur.“

57. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn.14CoP/71/2014 zo dňa 11.03.2015 kde ten uviedol, cit. „Všeobecne známou skutočnosťou je, že náklady v maturitnom ročníku na strednej škole sú vyššie, než v iné roky štúdia.“

58. Aj podľa názoru súdu je všeobecne známe, že posledný rok maturitného štúdia je u každého študenta spojený so zvýšenými výdavkami spojenými s maturitou, stužkovou slávnosťou a prípravami na ne. Súd teda nemal pochybnosti o tom, že žalobca mal po poslednej úprave renty zvýšené výdavky s tým spojené, no bolo na ňom, aby preukázal ich tvrdenú konkrétnu výšku tak, aby uniesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o celú výšku žiadaného nároku. Rovnako to platí pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu o nákladoch spojených so zariadením si vlastnej izby v dome a výdavkoch na svoju rekreačnú športovú činnosť. K veku žalobcu v rozhodnom období prirodzene patrí postupné osamostatňovanie sa a zvýšené športové vyžitie, pričom nebolo ničím spochybnené tvrdenie žalobcu, že si po rokoch strávených v izbe so súrodencami zariadil v dome vlastnú izbu. Aj matka žalobcu na pojednávaní dňa 7.4.2014 vo veci XC/XXX/XXXX v súvislosti s pomermi žalobcu uviedla, cit. „aj jemu treba upraviť izbu“. Je teda zrejmé, že dané výdavky, ktoré žalobca tvrdil pri svojom výsluchu nastali až po poslednom rozhodnutí o rente. Preto toto ničím nevyvrátené tvrdenie žalobcu bolo zohľadnené. Avšak ak žalobca žiadal navýšenie renty zo sumy 207,-eur mesačne pôvodne až na sumu 350,-eur mesačne, bolo na ňom aby produkoval konkrétne a relevantné dôkazy k takej výnimočnej výške výdavkov s tým spojených, ktorá by požadované zvýšenie až v takejto výške odôvodňovala, čo sa nestalo. Preto súd tieto skutočnosti mohol premietnuť len do čiastočného zvýšenia renty. A preto, nakoľko tvrdenú konkrétnu vysokú výšku výdavkov s tým spojených žalobca nepreukázal, bolo možné jeho žalobe vyhovieť len čiastočne, v rozsahu ktorý je primeraný preukázanej zmene pomerov a výdavkov (vyššia forma štúdia, maturita, stužková slávnosť, odpadnutie vyživovacej povinnosti povinného). Je treba navyše v súvislosti s tou časťou odôvodnenia žaloby, v ktorej žalobca tvrdenú zmenu pomerov odôvodňoval aj denným dochádzaním do školy v O.

dať za pravdu žalovanému v 2.rade a intervenientovi, že skutočnosť že žalobca denne dochádzal do školy z H. T. O. bola už zohľadnená aj pri poslednom rozhodovaní o výške renty v roku 2014. Preto táto skutočnosť nemohla odôvodňovať tak výrazné navýšenie renty. Na druhej strane určité zvýšenie cestovných výdavkov s tým spojených je už len vzhľadom na rast cien zrejme, keď navyše z výpovede žalobcu na pojednávaní vyplýva, že po nadobudnutí plnoletosti v auguste 2014, teda po poslednom rozhodnutí o rente kvôli školským povinnostiam a frekvencii spojov verejnej dopravy musel na cestu do školy niekedy využiť aj auto, čo indikuje vyššie výdavky na takéto cesty.

59. Za ďalší dôvod záveru o podstatnej zmene pomerov od času poslednej úpravy je potrebné považovať aj to, že od doby posledného rozhodnutia sa znížil počet osôb, voči ktorým by zomretý otec žalobcu bol povinný plniť vyživovaciu povinnosť. Súd nesúhlasí s tvrdením intervenienta, že samotné odpadnutie iných vyživovacích povinností nie je dôvodom zvýšenia renty.

60. Odpadnutie vyživovacej povinnosti povinnému z vyživovacej povinnosti je tak podľa právnej teórie (viď napr. komentár k § 78 zákona o rodine v právnom systéme informácií ASPI) ako aj podľa rokmi ustálenej súdnej praxe (napr. rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn.12CoP/21/2018) podstatnou okolnosťou odôvodňujúcou zmenu výživného.

61. Podľa názoru súdu už len táto skutočnosť sama osebe by bola dôvodom na určité navýšenie renty, i keď nie také výrazné ako žalobca žiadal. Preto ak žalovaný v 2. rade aj intervenient úplne opomínajúc uvedenú skutočnosť tvrdili, že k žiadnej zmene pomerov tu nedošlo, tak s tým nemožno súhlasiť, nakoľko je tu nesporné odpadnutie vyživovacej povinnosti zomrelého otca žalobcu voči súrodencovi žalobcu X.. Od doby posledného rozhodnutia, ktoré sa týkalo tak žalobcu ako aj jeho brata X. sa brat X. stal schopným sám sa živiť, čím došlo k zániku vyživovacej povinnosti voči nemu a teda, ak by otec žalobcu ako osoba povinná poskytovať výživné žil, plnil by už vyživovaciu povinnosť len voči žalobcovi a bolo by nutné a plne súladné aj s bežnou súdnou praxou prihladiť aj na túto skutočnosť spočívajúcu v znížení počtu vyživovaných osôb a odôvodňujúcu čiastočné zvýšenie výživného a tu renty pre žalobcu. Renta na brata Sebastiana pritom bola 207,-eur mesačne.

62. Vo vzťahu k dobe, ktorá uplynula od posledného rozhodnutia súd uvádza, že posledná úprava renty v konaní XC/XXX/XXXX vykonaná bola na základe žaloby doručenej žalobcami X. U. a maloletým X. U.O. súdu dňa 6.10.2011. Domáhali sa ňou zvýšenia renty zo sumy 139,41 eur mesačne na sumu 207,-eur mesačne (zvýšenie o cca 50 %) počnúc od 1.10.2011, pričom dovtedy posledná úprava renty bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č.k.XC/XXX/XXXX-XX, ktorý bol vyhlásený len dňa 30.6.2011 a stal sa právoplatným dňa 21.9.2011. Teda predošlý návrh na úpravu vo veci XC/XXX/XXXX bol žalobcom a jeho bratom podaný na súd krátko po poslednom rozhodnutí týkajúcom sa vtedy troch oprávnených osôb. Vo veci XC/XXX/XXXX súd za dôvodnú rentu pre žalobcu už za obdobie od 1.10.2011 považoval rentu vo výške 207,-eur mesačne, teda priznal dané takmer 50 % zvýšenie renty. Taká bola určená aj ku dňu vyhlásenia rozsudku a do budúca. Ak žalobca z dôvodu dĺžky trvania konania XC/XXX/XXXX na ktorú poukazoval a ktorú považoval za neprimeranú chcel reflektovať zmeny pomerov odôvodňujúce priznanie mu renty nad sumu 207,-eur, mohol v konaní XC/XXX/XXXX už v jeho priebehu podať návrh na zmenu žaloby, čo sa nestalo. Preto ku dňu 7.4.2014 ustálené boli pomery odôvodňujúce pre žalobcu rentu k tomuto dňu aj do budúca v sume 207,-eur mesačne, avšak už od 1.10.2011, teda súd vo veci XC/XXX/XXXX mal za to, že už ku dňu 1.10.2011 pomery žalobcu boli také, že odôvodňovali rentu vo výške 207,-eur. Vyššia pri rozhodnutí v roku 2014 nemohla byť priznaná, lebo žalobca žiadal sumu 207,-eur a nenavrhol zmenu žaloby. Súd teda vo veci XC/XXX/XXXX poslednú dovtedajšiu úpravu (rozsudok XC/XXX/XXXX-XX), ktorá bola len zo dňa 30.6.2011, právoplatná dňa 21.9.2011 zmenil u žalobcu o takmer 70,-eur už od 1.10.2011.

63. Preto ak žalovaný v 2. rade poukazoval na to, že uplynula krátko doba od posledného rozhodnutia zo dňa 7.4.2014 do podania žaloby dňa 30.11.2015 tak k tomu súd uvádza, že pomery žalobcu odôvodňujúce rentu 207,-eur boli ustálené už k 1.10.2011, trvali aj k 7.4.2014, pričom zároveň podľa obsahu spisu XC/XXX/XXXX je nesporné, že po tejto poslednej úprave došlo k podstatnej zmene pomerov spočívajúcej v súhrne tých skutočností, že po prvé, žalobca po poslednej úprave nastúpil na vyššiu formu štúdia, síce na tej istej strednej škole, avšak s maturitou a stužkovou slávnosťou s čím sú všeobecne známe spojené zvýšené výdavky odôvodňujúce zvýšenie výživného, pričom žaloba bola podaná až keď bol práve v poslednom, maturitnom ročníku a po druhé, po poslednej úprave došlo k podstatnej, nespochybniteľnej zmene pomerov spočívajúcej v tom, že odpadla vyživovacia

povinnosť voči bratovi žalobcu X., čo je ďalší dôvod odôvodňujúci čiastočné zvýšenie renty. Uvedené skutočnosti podľa názoru súdu sú zrejme a boli preukázané. V súvislosti s obranou žalovaného v 2. rade a intervenienta, že tvrdenia žalobcu neboli preukázané a že jeho skutkové tvrdenia popreli súd poukazuje na to, že neunesenie dôkazného bremena žalobcu v tom zmysle, že nepreukázal dôvodnosť celého požadovaného navýšenia renty bolo premietnuté do čiastočného zamietnutia jeho žaloby. Ale pri jasnej a zrejmej zmene pomerov spočívajúcej v končení štúdia, maturite a s nimi logicky a vždy spojenými výdavkami, či v nespornom a nespochybniteľnom odpadnutí vyživovacej povinnosti povinnej osoby (vo výške 207,-eur mesačne) nebolo možné zamietnuť žalobu žalobcu v celom rozsahu, ako to žiadali. Súd v tejto súvislosti opätovne poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn.23Co/559/2015 zo dňa 24.10.2016 kde ten návštevu maturitného ročníka strednej školy samu osebe označil „za všeobecne známu skutočnosť, ktorú nie je potrebné nijako mimoriadne preukazovať, na ktorú je možné započítať tiež približne 40,-eur.“

64. Ak žalovaný v 2. rade a intervenient poukazovali na príjem žalobcu (renta, dôchodok, brigády), tak poberanie dôchodku je zohľadňované kontinuálne už od prvotného rozhodnutia o rente ešte v pôvodnom konaní, teda samo osebe nie je dôvodom následného nezvýšenia renty, lebo už od počiatku určená výška renty ho zohľadnila a dôchodok žalobcovi rástol len symbolicky (podľa rozhodnutí na čl.55 a 56 spisu od 1.januára 2015 sa zvýšil len o 1,80 eur mesačne a od 1.januára 2016 len od 0,60 eur mesačne). A čo sa týka príjmu z brigád, jednak z výsluchu žalobcu vyplynulo, že v poslednom ročníku nadstavbového štúdia, ktorého sa týka tu posudzovaný spor už brigádovať nechodil, lebo mu to škola a školské povinnosti nedovoľovali a tak v poslednom roku mal len jednu brigádu, pričom vo vzťahu k vyživovacej povinnosti a schopnosti žalobcu sám sa živiť ojedinelý príjem dieťaťa, ktoré sa inak štúdiom pripravuje na budúce povolanie v zásade neovplyvňuje vyživovaciu povinnosť rodičov.

65. Vzhľadom na všetko uvedené má súd na základe výsledkov vykonaného a doplneného dokazovania zohľadniac závery Krajského súdu v Prešove za to, že podstatnej zmene pomerov a preukázaným odôvodneným potrebám žalobcu zodpovedá a primeraná všetkým zisteným skutočnostiam je výška pozostalostnej úrazovej renty za dobu od 1.12.2015 do 30.6.2016 v sume 260,-eur mesačne. Preto súd v tejto časti žalobe vyhovel a zvýšil pozostalostnú úrazovú rentu pre žalobcu za dobu od 1.12.2015 do 30.6.2016 zo sumy 207,-eur mesačne na sumu 260,-eur mesačne. Nad sumu požadovanej renty 260,-eur mesačne žalobu žalobcu zamietol.

66. Keďže z tvrdení strán a intervenienta vyplýva, že v čase po 1.12.2015, od ktorého súd zvýšil pozostalostnú úrazovú rentu nad sumu už určenej renty 207,-eur bola plnená renta len v doteraz určenej výške 207,-eur, vznikol na zvýšenej rente dlh, ktorý zodpovedá rozdielu medzi doteraz určenou rentou a zvýšenou rentou Tento dlh za dobu od 1.12.2015 do 30.6.2016 je vo výške 371,-eur (t.j. 7 mesiacov x 53,-eur ako suma zvýšenia renty). Preto v druhom výroku tohto rozsudku súd uložil žalovaným povinnosť tento dlh na zvýšenej pozostalostnej úrazovej rente uhradiť, a to v lehote žiadanej žalobcom, t.j. do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods.3 veta druhá CSP). V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

67. Čo sa týka výroku o trovách konania, vo vzťahu k pôvodne uplatnenému nároku (na zaplatenie sumy spolu 1.001,-eur) výsledok konania je taký, že žalobe bolo v časti vyhovené (spolu v rozsahu 371,-eur), vo zvyšku bola zamietnutá, pričom úspešnejšími podľa výsledku konania boli žalovaní. Podľa pomeru úspechu (cca 37 % úspech žalobcu a cca 63 % úspech žalovaných) by teda v zmysle § 255 ods.2 CSP v spojení s § 396 ods.3 CSP vznikol žalovaným a aj intervenientovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26 %. Priznať im ho ale nebolo možné, lebo tomu bráni existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

68. Súd umožnil na pojednávaní prítomným stranám pred rozhodnutím vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu ustanovenia § 257 CSP vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania (nález Ústavného súdu SR z 10. 10. 2018, sp. zn. I. ÚS 168/2018).

69. Pre úplnosť treba uviesť, že z novšieho uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 6.6.2019 sp. zn. II. ÚS 113/2019 už taká povinnosť súdu nevyplýva, keď podľa Ústavného súdu rozhodovanie o trovách konania je v podstate druhotným aspektom konania, preto z pohľadu ústavnoprávnej udržateľnosti rozhodnutia nepovažuje za nevyhnutné, aby všeobecný súd za každých okolností poskytol stranám v konaní priestor, aby sa vyjadrili k potenciálnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku.

70. Právny zástupca žalobcu k novej aplikácii § 257 CSP uviedol, že pre prípad zamietnutia žaloby boli by tu dôvody na jeho aplikáciu a aby žalobca neznášal náhradu trov konania, keď potreba podávania opätovných návrhov je daná právnou úpravou.

71. Právny zástupca žalovaného v 2. rade k tomu uviedol, že nakoľko zo strany žalobcu vyvinutá bola minimálna procesná aktivita aby preukázal daný nárok a do dôkaznej núdze dostal sa tento svojou vinou, nepriznaním náhrady trov konania žalovaným by tak súd túto pasivitu žalobcu odobril, preto uplatňuje si náhradu trov konania. Uviedol, že u žalovaného v 2. rade nie sú sociálne alebo rodinné dôvody pre ktoré by sa mohol domáhať, aby on nemusel znášať náhradu trov konania.

72. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

73. Zo znenia ustanovenia § 257 CSP je zrejmé, že jeho aplikácia musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter, čo potvrdzuje aj ustálená súdna prax (viď napr. R 34/1982). Použitie uvedeného ustanovenia, umožňujúceho súdu neuložiť neúspešnej strane sporu povinnosť nahradiť trovy konania úspešnej strane sporu pritom nie je viazané na návrh, teda strana ktorá by inak mala povinnosť nahradiť trovy konania sa nemusí použitia uvedeného ustanovenia osobitne dovolať. Ak súd existenciu výnimočných dôvodov hodných osobitného zreteľa zistí sám, tak ak má naplniť svoje poslanie strážcu spravodlivosti a vyváženosť, musí ho aplikovať aj bez návrhu.

74. Dôvody výnimočnej aplikácie daného ustanovenia môžu spočívať v okolnostiach danej veci, či v okolnostiach u strán sporu (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 6.6.2019 sp. zn. II. ÚS 113/2019). Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu, teda nielen strany sporu, ktorú by podľa všeobecných ustanovení zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj tej strany, ktorej majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov konania dotknutá, pričom všímať si je treba aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní (R 24/1964).

75. Súd má za to, že okolnosti danej veci a celkové majetkové, sociálne, osobné pomery žalobcu, ktoré boli zistené z vykonaných dôkazov sú v danom prípade dôvodom pre výnimočnú aplikáciu § 257 CSP a bránia tomu, aby súd žalovaným a intervenientovi v okolnostiach súdnej veci mohol priznať proti žalobcovi čo i len časť nároku na náhradu trov konania.

76. Toto súdne konanie má základ v tom, že žalobca ešte ako malé dieťa (vo veku 10 mesiacov) spolu so svojimi tromi súrodencami P., S. Y. X. prišiel o otca pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 1.6.1997 v Taliansku. Z rozsudku Okresného súdu Kežmarok sp.zn.XC XXX/XXXX zo dňa 17.4.2007 (ktorým bola prvýkrát určená renta pre žalobcu) vyplýva, že za zavinenie nehody bol právoplatným rozhodnutím Obvodného súdu v W. uznaný vinným žalovaný v 2. rade, pričom sa tak malo stať pravdepodobne z dôvodu vysokej rýchlosti vozidla ktoré viedol a ktoré patrilo žalovanému v 1. rade. Podľa názoru súdu daná skutočnosť a dané okolnosti veci odôvodňujú výnimočnú aplikáciu § 257 CSP a sú dôvodom pre to, aby súd žalovaným a intervenientovi nepriznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý žalobu podával ešte ako študent strednej školy. Súd má za to, že aj vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu žalovaných (patrila by im náhrada len 26 % trov) a okolnosti sporu, takýmto rozhodnutím žalovaní ani intervenient nebudú neprimerane zasiahnutí vo svojich pomeroch a majetkovej sfére. Vzhľadom na všetko uvedené preto súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že stranám sporu ani intervenientovi náhradu trov konania nepriznal, lebo žalobcovi podľa pomeru úspechu nevznikol nárok na náhradu trov konania a žalovaným a intervenientovi náhradu ani časti tohto nároku pre dôvody hodné osobitného zreteľa priznať nemožno.

77. Vzhľadom na aktuálnu právnu úpravu v § 14 ods.4 zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov podľa ktorej v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník a sudca v konaní koná a rozhoduje o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka o poplatkovej povinnosti za žalobu od ktorej žalobca bol oslobodený podľa § 4 ods.2. písm.ch) zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania žaloby (ku dňu 30.11.2015) nebolo rozhodnuté v tomto rozsudku, ale rozhodne sa o nej samostatným uznesením ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Kežmarok.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.